

Spis treści

Od Autora	15
1. Układy zasilania gazem ziemnym	17
1.1. Gaz ziemny	17
1.2. Podziemne magazyny gazu PMG	22
1.3. Krajowy system sieci przesyłowych i dystrybucyjnych gazu ziemnego	23
1.4. Kierunki rozbudowy systemu przesyłowego	25
1.5. Terminal LNG – nowe źródło zasilania systemu gazociągów	29
1.6. Perspektywy wykorzystania krajowych złóż gazów niekonwencjonalnych	31
2. Gazociągi z rur stalowych	35
2.1. Rury stalowe	35
2.2. Kształtki do gazociągów z rur stalowych	37
2.3. Złącza kominerzowe rur	39
2.4. Uzbrojenie gazociągów	41
2.4.1. Urządzenia zaporowe	41
2.4.2. Rury ochronne gazociągów	43
2.4.3. Odwadniacze	45
2.4.4. Punkty pomiarów elektrycznych gazociągów stalowych ułożonych w ziemi	46
2.4.5. Złącza izolacyjne gazociągów stalowych	46
2.4.6. Punkty pomiaru ciśnienia	47
2.4.7. Sączi wężowe	48
2.5. Budowa gazociągów	49
2.5.1. Organizacja budowy gazociągów	49
2.5.2. Wykonywanie wykopów	51
2.5.3. Montaż gazociągów z rur stalowych	54
2.6. Ochrona antykorozyjna gazociągów	58
2.6.1. Wprowadzenie	58
2.6.2. Powłoki antykorozyjne z polietylenu	60
2.6.3. Elektrochemiczne metody ochrony przed korozją	64

2.7. Instalowanie armatury zaporowej	66
2.8. Podziemne przekroczenia przeszkód terenowych przez gazociągi	68
2.9. Uruchamianie gazociągów	70
2.9.1. Wprowadzenie	70
2.9.2. Próby gazociągów	70
2.9.3. Uruchamianie gazociągów	75
2.9.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych	77
3. Gazociągi z rur polietylenowych	78
3.1. Rury polietylenowe jednowarstwowe	78
3.2. Kształtki do gazociągów z rur polietylenowych	83
3.3. Wykonywanie gazociągów z rur polietylenowych jednowarstwowych	86
3.3.1. Transport i magazynowanie	86
3.3.2. Wykopy dla gazociągów polietylenowych jednowarstwowych	87
3.3.3. Technologia łączenia rur i kształtek	87
3.3.4. Układanie rur w wykopach	95
3.3.5. Układanie gazociągów polietylenowych metodą bezwykopową	97
3.4. Wykonywanie odgałęzień od gazociągów z rur z PE	98
3.5. Wykonywanie skrzyżowań gazociągów z rur polietylenowych jednowarstwowych z przeszkodami terenowymi i elementami uzbrojenia podziemnego	100
3.6. Renowacja gazociągów z zastosowaniem rur polietylenowych typu Compact Pipe	104
3.7. Rury polietylenowe warstwowe	107
4. Gazomierze i stacje pomiarowe	113
4.1. Wprowadzenie	113
4.2. Gazomierze miechowe	115
4.3. Gazomierze rotorowe	120
4.4. Gazomierze turbinowe	126
4.5. Przepływomierze wirowe typu Vortex	133
4.6. Przepływomierze zwężkowe	134
4.7. Elektroniczne przesyłanie danych i przeliczanie objętości gazu na warunki normalne	137
4.7.1. Nadajniki elektroniczne	137
4.7.2. Korektory i przeliczniki objętości gazu na warunki normalne	139
4.8. Systemy zdalnego odczytu gazomierzy mieszkaniowych	143
4.9. Stacje pomiarowe paliw gazowych	146
4.9.1. Wprowadzenie	146
4.9.2. Układy pomiarowe z gazomierzem rotorowym	149
4.9.3. Układy pomiarowe z gazomierzem turbinowym	150

---

5. Reduktory ciśnienia	153
5.1. Wprowadzenie	153
5.2. Elementy reduktorów	156
5.3. Obliczanie wybranych parametrów technicznych reduktorów	158
5.4. Zasady doboru reduktorów ciśnienia	161
5.4.1. Dobór reduktorów na podstawie wykresów	162
5.4.2. Dobór reduktorów na podstawie współczynników przepływu	166
5.5. Charakterystyka wybranych reduktorów	168
5.5.1. Jednostopniowe reduktory bezpośredniego działania	168
5.5.2. Zasady obsługi reduktorów bezpośredniego działania	174
5.5.3. Dwustopniowe reduktory bezpośredniego działania	175
5.5.4. Reduktory pośredniego działania z siłownikiem zaworowym	179
5.5.5. Reduktory pośredniego działania z przeponą zaworową	185
5.5.6. Reduktory pośredniego działania z tuleją zaworową	192
6. Stacje gazowe	195
6.1. Wprowadzenie	195
6.2. Wymagania funkcjonalne i lokalizacyjne stacji gazowych	198
6.3. Elementy wyposażenia stacji gazowych	201
6.3.1. Wprowadzenie	201
6.3.2. Filtry odpylające	203
6.3.3. Podgrzewacze gazu	209
6.3.4. Urządzenia zabezpieczające stacji gazowych	215
6.3.5. Aparatura kontrolno-pomiarowa	228
6.3.6. Urządzenia do nawaniania gazu	229
6.3.7. Instalacje pomocnicze stacji gazowych i ciągów redukcyjnych	233
6.4. Układy monitorowane w stacjach gazowych	237
6.5. Wymagania techniczno-budowlane dla stacji gazowych	240
6.6. Przykłady rozwiązań technologicznych stacji gazowych	244
6.6.1. Stacje redukcyjne I stopnia	244
6.6.2. Stacje redukcyjne II stopnia	247
6.7. Podziemne moduły redukcyjne	250
6.8. Strefy zagrożenia wybuchem	255
6.8.1. Wprowadzenie	255
6.8.2. Pojęcia podstawowe związane z wyznaczaniem stref zagrożenia wybuchem	257
6.8.3. Wzory obliczeniowe	259
6.9. Urządzenie ciśnieniowe stacji gazowych	262
7. Obliczanie sieci gazowych	264
7.1. Wprowadzenie	264
7.2. Obliczanie zapotrzebowania na gaz	264
7.2.1. Zmienność poboru gazu w czasie	264

7.2.2.	Obliczanie godzinowego poboru gazu metodą współczynników jednoczesności działania urządzeń gazowych	267
7.2.3.	Współczynniki nierównomierności czasowej i roczne liczby godzin użytkowania gazu	272
7.2.4.	Obliczanie zapotrzebowania na gaz do ogrzewania pomieszczeń przy użyciu nowoczesnych kotłów gazowych	275
7.2.5.	Obliczanie zapotrzebowania na gaz metodą uproszczoną z zastosowaniem wskaźników urbanistycznych	277
7.3.	Obciążenia obliczeniowe sieci gazowych	278
7.3.1.	Gazociągi w układzie rozgałęzionym	278
7.3.2.	Gazociągi w układzie pierścieniowym	281
7.3.3.	Obliczanie obciążeń godzinowych istniejących gazociągów z wykorzystaniem wskazań gazomierzy	284
7.4.	Obliczanie strat ciśnienia w gazociągach	285
7.4.1.	Wprowadzenie	285
7.4.2.	Charakterystyka przepływu w rurociągach	287
7.4.3.	Wzory praktyczne i wykresy do obliczania strat ciśnienia w gazociągach	292
7.5.	Praktyczne metody obliczeń hydraulicznych sieci gazowych	301
7.5.1.	Obliczanie pierścienia zasilającego sieć średniego lub wysokiego ciśnienia	301
7.5.2.	Obliczanie odcinka przewodu osiedlowego niskiego ciśnienia	302
7.5.3.	Obliczanie głównego przewodu średniego ciśnienia	303
7.5.4.	Obliczanie mikrorejonu sieci pierścieniowej niskiego ciśnienia	305
7.5.5.	Obliczanie układów sieci gazowych pierścieniowych metodą kolejnych przybliżeń	309
7.6.	Obliczenia wytrzymałościowe przewodów gazowych	316
8.	Sporządzanie opracowań projektowych	321
8.1.	Podstawowe akty prawne	321
8.1.1.	Prawo budowlane	321
8.1.2.	Prawo energetyczne	323
8.1.3.	Rozporządzenia wykonawcze	323
8.2.	Warunki przyłączenia obiektu do sieci gazowej	325
8.2.1.	Wprowadzenie	325
8.2.2.	Przyłączanie obiektu do sieci gazowej	327
8.2.3.	Uproszczona metoda określania zapotrzebowania na gaz	327
8.2.4.	Efekty ekologiczne i energetyczne stosowania gazu jako paliwa	329
8.2.5.	Analiza porównawcza rocznych kosztów zakupu paliwa	331
8.3.	Materiały wyjściowe do projektowania	333
8.3.1.	Wprowadzenie	333
8.3.2.	Gazociągi zasilające i rozdzielcze	334
8.3.3.	Instalacje gazowe w budynkach mieszkalnych	334

8.4. Zasady sytuowania gazociągów i stacji gazowych	334
8.4.1. Wymagania podstawowe	335
8.4.2. Układanie nowego gazociągu równoległe do istniejącego uzbrojenia	338
8.4.3. Skrzyżowanie gazociągów podziemnych z przeszkodami te- renowymi	344
8.5. Problematyka opracowań projektowych gazociągów	345
8.5.1. Projekt podstawowy gazyfikacji miasta	345
8.5.2. Projekt budowlany gazociągu rozdzielczego	348
8.5.3. Projekt wykonawczy gazociągu	349
8.5.4. Projekt stacji gazowej	350
8.5.5. Opracowanie części rysunkowej projektu sieci gazowej	351
8.6. Problematyka opracowań projektowych instalacji gazowych	356
8.6.1. Projekt instalacji gazowej w budynku mieszkalnym	356
8.6.2. Projekt wykonawczy gazyfikacji zakładu przemysłowego	359
8.7. Koncepcja programowo-technologiczna gazyfikacji gminy	360
9. Przyłącza gazowe do budynków	362
9.1. Warunki techniczne doprowadzenia gazu do budynku	362
9.2. Rozwiązania technologiczne	365
9.2.1. Przewody doprowadzające	365
9.2.2. Szafki gazowe	368
9.2.3. Punkty redukcyjne	371
9.3. Przyłączanie budynków średniowysokich	376
9.4. Zabezpieczenie przyłączy przed niekontrolowanym wypływem gazu	379
10. Spalanie gazów, wentylacja pomieszczeń i odprowa- dzanie spalin	383
10.1. Spalanie gazów	384
10.2. Obliczanie różnych parametrów procesu spalania	386
10.3. Wentylacja pomieszczeń wyposażonych w urządzenia gazowe	389
10.3.1. Wprowadzenie	389
10.3.2. Wentylacja pomieszczeń wyposażonych w okna o pod- wyższonej szczelności	390
10.3.3. Pomieszczenia do instalowania urządzeń gazowych	393
10.4. Odprowadzanie spalin z domowych urządzeń gazowych	396
10.5. Wentylacja nawiewna pomieszczeń mieszkalnych z zainstalowa- nymi kotłami przepływowymi	399
10.6. Odprowadzanie spalin z kotłów gazowych	403
10.7. Kominy do nowoczesnych kotłów gazowych	405
10.7.1. Wprowadzenie	405
10.7.2. Kominy stalowe jedno- i dwuścienne	407
10.7.3. Kominy ceramiczne	410

10.7.4. Wymiarowanie kominów	410
10.7.5. Odprowadzanie spalin z kotłów kondensacyjnych . . .	416
10.8. Wentylacja naturalna kotłowni w pomieszczeniu wydzielonym	418
10.9. Prowadzenie przewodów powietrzno-spalinowych kotłów przepływowych	421
11. Wykonywanie i użytkowanie instalacji gazowych . . .	423
11.1. Wprowadzenie	423
11.2. Instalacje gazowe z rur stalowych	424
11.3. Instalacje gazowe z rur miedzianych	429
11.4. Usytuowanie i prowadzenie przewodów gazowych	434
11.5. Instalowanie gazomierzy	440
11.6. Instalowanie urządzeń gazowych	442
11.6.1. Wprowadzenie	442
11.6.2. Instalowanie kuchni gazowych	445
11.6.3. Instalowanie grzejników wody przepływowej	448
11.6.4. Instalowanie zbiornikowych grzejników wody	452
11.6.5. Instalowanie kotłów gazowych przepływowych	454
11.7. Obliczanie instalacji gazowych	456
11.7.1. Dopuszczalne spadki ciśnienia	456
11.7.2. Zapotrzebowanie gazu w godzinach szczytowego poboru z instalacji	457
11.7.3. Straty ciśnienia w instalacjach gazowych	459
11.7.4. Przykład obliczania instalacji gazowej w budynku wielorodzinnym	464
11.8. Warunki techniczne użytkowania instalacji gazowych	468
11.8.1. Przepisy prawne	468
11.8.2. Próby szczelności instalacji gazowych	470
11.8.3. Doszczelnianie instalacji gazowych	475
11.9. Zabezpieczenia przeciwybuchowe i przeciwpożarowe instalacji gazowych	476
11.9.1. Wprowadzenie	476
11.9.2. System zabezpieczenia budynków przed skutkami ulatniania się gazu	478
11.9.3. Zabezpieczenie instalacji przed pożarem	480
11.10. Zagrożenia związane z eksploatacją instalacji gazowych . . .	485
12. Kotły gazowe wodne i instalacje kotłowe	488
12.1. Wymagania ogólne	488
12.2. Podstawowe wiadomości o kotłach wodnych niskotemperaturowych	492
12.2.1. Charakterystyka porównawcza różnych rodzajów kotłów	492
12.2.2. Automatyka kotłów gazowych	495
12.3. Przykłady rozwiązań konstrukcyjnych kotłów	505

12.4. Instalacje kotłowe małej mocy	509
12.4.1. Podstawowe wymagania techniczne	509
12.4.2. Przygotowanie ciepłej wody użytkowej	512
12.5. Instalacje kotłowe o mocy cieplnej powyżej 60–2000 kW . . .	513
12.5.1. Warunki techniczne instalowania	513
12.5.2. Kotłownie gazowe a zagrożenie wybuchem	515
12.5.3. Usytuowanie kotła i prowadzenie przewodów technologicznych	516
12.5.4. Przeponowe naczynia zbiorcze	519
12.6. Obliczanie wybranych parametrów pracy kotłowni gazowych	523
12.7. Centrale ciepłe	527
12.7.1. Wprowadzenie	527
12.7.2. Przykłady central ciepłych	528
12.7.3. Wybrane układy hydrauliczne	530
12.7.4. Centrale ciepłe na dachach budynków	535
12.8. Uruchamianie i użytkowanie instalacji kotłowych	538
12.8.1. Wprowadzenie	538
12.8.2. Przygotowanie do uruchomienia	539
12.8.3. Uruchamianie kotłów z palnikami inżektorowymi . . .	540
12.8.4. Uruchamianie kotłów z palnikami nadmuchowymi . .	543
12.8.5. Kontrola prawidłowości działania kotłowni	546
12.8.6. Użytkowanie instalacji kotłowych	547
13. Instalacje zbiornikowe gazu płynnego	551
13.1. Wybrane właściwości fizyczne gazów płynnych	551
13.1.1. Wprowadzenie	551
13.1.2. Prężność par nasyconych i ciepło parowania	552
13.1.3. Ciepło właściwe	555
13.1.4. Gęstości właściwe w fazie parowej i płynnej	555
13.1.5. Przeliczanie gęstości par gazu płynnego z warunków normalnych na ruchowe	557
13.1.6. Objętości właściwe i współczynniki rozszerzalności objętościowej	557
13.1.7. Temperatura krytyczna i ciśnienie krytyczne	559
13.2. Warunki pracy zbiorników	560
13.3. Wymagania techniczne dla zbiorników	562
13.4. Zbiorniki naziemne	566
13.5. Zbiorniki podziemne	569
13.6. Armatura zbiorników gazu płynnego	570
13.7. Odparowywanie gazu propanowego w zbiornikach w wyniku naturalnej wymiany ciepła z otoczeniem	578
13.7.1. Wprowadzenie	578
13.7.2. Odparowywanie propanu w zbiornikach naziemnych .	579
13.7.3. Odparowywanie propanu w zbiornikach podziemnych	580
13.8. Odparowywanie gazu płynnego w parownikach	582

13.9. Projektowanie instalacji zbiornikowych	586
13.9.1. Podstawowe wymagania projektowe i lokalizacyjne	586
13.9.2. Strefy zagrożenia wybuchem	589
13.9.3. Lokalne instalacje zbiornikowe	590
13.9.4. Instalacje zbiornikowe grupowe	597
13.10. Eksploatacja instalacji zbiornikowych	599
13.11. Obliczanie instalacji gazu propanowego	601
14. Przemysłowe instalacje gazowe	606
14.1. Wprowadzenie	606
14.2. Układy zasilania gazem zakładów przemysłowych	607
14.3. Gazociągi wewnątrzzakładowe	610
14.4. Przewody wewnętrzne gazowych instalacji przemysłowych	614
14.5. Charakterystyka ogólna i wymagania techniczne palników przemysłowych	617
14.6. Palniki inżektorowe	619
14.7. Palniki nadmuchowe	622
14.8. Urządzenia zabezpieczające i regulujące ścieżki gazowej palnika	623
14.8.1. Wprowadzenie	623
14.8.2. Filtry odpylające	624
14.8.3. Reduktory ciśnienia	625
14.8.4. Zawory elektromagnetyczne	627
14.8.5. Presostaty ciśnienia powietrza i gazu	630
14.8.6. Zawory zabezpieczenia termicznego	631
14.9. Przykładowe schematy zasilania przemysłowych urządzeń gazowych	631
14.9.1. Ścieżka gazowa pieca przemysłowego wysokotemperaturowego o ruchu ciągłym	631
14.9.2. Ścieżki gazowe urządzeń o zmiennej mocy grzewczej	632
14.9.3. Ścieżka gazowa dwustopniowa firmy Flama-gaz	633
14.9.4. Przykład montażu ścieżki gazowej wyposażonej w urządzenia firmy Körting	634
14.9.5. Ścieżka gazowa w wykonaniu kompaktowym	636
14.10. Obliczanie różnych parametrów technologicznych instalacji przemysłowych	637
14.10.1. Dobór palnika nadmuchowego	637
14.10.2. Obliczanie minimalnego ciśnienia gazu w gazociągu zasilającym instalację przemysłową	639
14.10.3. Przeliczanie strumienia objętości gazu z warunków normalnych na ruchowe	641
14.10.4. Obliczanie sprawności palnika nadmuchowego w zależności od ciśnienia powietrza atmosferycznego	643
14.10.5. Obliczanie minimalnej średnicy i długości komory spalania dla palnika nadmuchowego wg firmy Riello	644

15. Ogrzewanie gazem hal przemysłowych	646
15.1. Wprowadzenie	646
15.2. Gazowe nagrzewnice powietrza	649
15.2.1. Wprowadzenie	649
15.2.2. Przykłady rozwiązań technicznych nagrzewnic	653
15.2.3. Instalowanie i uruchamianie nagrzewnic	658
15.3. Obliczanie zapotrzebowania ciepła na ogrzewanie obiektów halowych	661
15.4. Ogrzewacze promiennikowe	662
15.5. Promienniki rurowe	664
15.5.1. Typy promienników rurowych	664
15.5.2. Instalowanie promienników rurowych	672
15.6. Promienniki panelowe (wysokotemperaturowe)	680
16. Zastosowanie gazu ziemnego i biogazu do skojarzonego wytwarzania energii elektrycznej i ciepła	683
16.1. Wprowadzenie	683
16.2. Kryteria celowości budowy urządzeń gospodarki skojarzonej	685
16.3. Gospodarka skojarzona, a Prawo energetyczne	690
16.4. Agregaty prądowo-grzewcze napędzane silnikami gazowymi	691
16.4.1. Wprowadzenie	691
16.4.2. Ważniejsze elementy wyposażenia agregatów	693
16.4.3. Przykłady agregatów prądowo-grzewczych	695
16.5. Zespoły prądowo-grzewcze z turbinami gazowymi	699
16.5.1. Wprowadzenie	699
16.5.2. Zespół turbinowy gazowo-parowy	700
16.5.3. Przykłady zastosowań małych zespołów turbinowych prądowo-grzewczych	702
16.6. Lokalne sieci ciepłne zasilane z zespołów prądowo-grzewczych	707
16.7. Układy prądowo-grzewcze współpracujące ze źródłami energii odnawialnej	710
16.7.1. Wprowadzenie	710
16.7.2. Małe elektrociepłownie kogeneracyjne wyposażone w agregaty Vitobloc firmy Viessmann	712
16.7.3. Lokalne elektrociepłownie kogeneracyjne i trójgeneracyjne firmy CES zasilane gazem	717
16.7.4. Agregaty kogeneracyjne firmy Motorgas	719
16.7.5. Agregaty kogeneracyjne średniej i dużej mocy firmy Tedom	720
16.8. Właściwości biogazu	721
16.9. Biogazownie rolnicze	723
16.10. Pozyskiwanie biogazu w procesie oczyszczania ścieków	726

16.11. Pozyskiwanie biogazu z wysypisk śmieci	728
16.12. Magazynowanie gazu w biogazowni	729
16.13. Zagrożenia wybuchem gazu w biogazowni	730

17. Pomoce do projektowania 731

17.1. Zasilanie miast i osiedli wiejskich z gazociągów przesyłowych i dystrybucyjnych	731
17.1.1. Układy zasilania miast	731
17.1.2. Zasilanie osiedli wiejskich	733
17.2. Problemy właściwego doboru układów sieciowych	735
17.3. Zależność przepustowości gazociągu od jego średnicy	737
17.4. Przykłady obliczeń wybranych parametrów rur	738
17.5. Podstawowe wymagania dla stacji redukcyjnych	740
17.6. Przykłady usytuowania urządzeń technologicznych w ciągach redukcyjnych	742
17.6.1. Wymiarowanie jednociągowej stacji redukcyjnej I stopnia	742
17.6.2. Schemat montażowy szafkowej stacji redukcyjnej II stopnia	743
17.7. Stacje redukcyjne w wersji modułowej wg PGNiG SA	745
17.8. Zasilanie zespołów budynków mieszkalnych	749
17.9. Zaopatrywanie budynków w ciepło z gazowych kotłowni dachowych	752
17.10. Zabezpieczenia przeciwpożarowe i przeciwybuchowe instalacji gazowej w budynku średniowysokim	754
17.11. Wentylacja higrosterowana w mieszkaniach wyposażonych w szczelne okna	756
17.12. Kotły gazowe przepływowe z zamkniętą komorą spalania	766
17.13. Kotły gazowe kondensacyjne przepływowe	774
17.13.1. Wprowadzenie	774
17.13.2. Analiza porównawcza rocznych kosztów zakupu paliwa	776
17.13.3. Przykłady wybranych typów kotłów kondensacyjnych	779
17.14. Systemy powietrzno-spalinowe kotłów z zamkniętą komorą spalania	783
17.14.1. Systemy koncentryczne	783
17.14.2. Systemy powietrzno-spalinowe w wersji rozdzielonej	787
17.15. Współpraca kotłów gazowych z kolektorami słonecznymi	787
17.15.1. Wprowadzenie	787
17.15.2. Wskazówki instalowania kolektorów słonecznych	789
17.15.3. Budowa kolektorów słonecznych płaskich	790
17.15.4. Budowa kolektorów słonecznych próżniowych	793

17.16. Instalacje kotłowe współpracujące z systemami kolektorów słonecznych	795
17.16.1. Instalacja dwusystemowa do podgrzewania ciepłej wody użytkowej	795
17.16.2. Przykłady modernizacji instalacji kotłowych c.o. i c.w.u. z zastosowaniem wspomaganie energią słoneczną	798
17.16.3. Współpraca kotła gazowego c.o. i c.w.u. z instalacją solarną do podgrzewania c.w.u. i wody basenowej	800
17.16.4. Pakiety solarne	801
17.16.5. Schemat centrali cieplnej z podgrzewaniem wstępnym solarnym	802
17.16.6. Obliczanie pojemności podgrzewacza zasobnikowego instalacji solarnej	804
18. Przegląd wybranych przepisów techniczno-budowlanych	805
18.1. Ustawa z 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane	806
18.2. Ustawa z 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne	807
18.3. Ustawa z 17 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	809
18.4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 28 grudnia 2009 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych oraz uruchamiania instalacji gazowych gazu ziemnego	812
18.5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 2 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego	821
18.6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie	825
18.7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów	826
18.8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 30 lipca 2001 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe	827
18.9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń ciśnieniowych i zespołów urządzeń ciśnieniowych	827
18.10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 6 września 1999 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy magazynowaniu, napełnianiu i rozprowadzaniu gazów płynnych	830

18.11. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 listopada 2005 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi dalekosiężne do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie	832
18.12. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 sierpnia 1999 roku w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych	834
18.13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 2 września 2004 roku w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego . . .	837
18.14. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 23 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla prostych zbiorników ciśnieniowych	842
18.15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 21 grudnia 2005 roku w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń spalających paliwa gazowe	843
18.16. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 26 października 2005 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać telekomunikacyjne obiekty budowlane i ich usytuowanie	845
18.17. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie	845
Literatura	847
A. Przepisy krajowe	847
B. Normy Europejskie i Polskie Normy	851
C. Normy Zakładowe (ZN-G) Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA	857
D. Standardy Techniczne Izby Gospodarczej Gazownictwa	859
E. Dyrektywy i Rozporządzenia Unii Europejskiej	859
F. Przepisy i normy niemieckie	860
G. Materiały informacyjne producentów i dystrybutorów urządzeń	862
H. Książki	876
Skorowidz	880